

Kasvinsuojelusuunnitelma puutarhayrityksessä

Irene Vänninen, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus, Kasvinsuojelu, Jokioinen

1. Mitä hyötyä kasvinsuojelusuunnitelmasta?

Kasvinsuojelusuunnitelma on työkalu, joka tekee kasvinsuojelusta ennakoivaa ja systemaattisesti itseään ajan mittaan korjaavaa ja tehostavaa. Kasvinsuojelusuunnitelma sisältää suunnitelman kasvitautien ja tuholaisten sekä rikkakasvien torjuntaan. Kasvinsuojelusuunnitelma on yhtä välttämätön kuin viljelysuunnitelma, joka on jokaisen puutarhayrityksen rationaalisen toiminnan edellytys. Kasvinsuojelusuunnitelman toteuttaminen etenee neljän vaiheen kautta: **Suunnittele** → **Toteuta** → **Seuraa** → **Paranna**.

Suunnitelman tekemiseen ei tarvitse liittyä integroitua torjuntaa, mutta siihen siirtyminen suurentaa heti tarvetta tehdä perusteellinen kasvinsuojelusuunnitelma. Integroitu torjunta perustuu monipuoliseen tietoon ja osaamiseen ja sen toteuttaminen vaatii, että kaikki yrityksen työntekijät ovat asiasta tietoisia.

Kasvinsuojelusuunnitelmasta koko henkilökunta näkee, millä tavalla yrityksen kasvinsuojelu on järjestetty ja mitä se itsekultakin työntekijältä edellyttää. Suunnitelmasta poikkeamisista pidetään kirjaa, ja vertaamalla poikkeamia alkuperäiseen suunnitelmaan sitä korjataan ennen seuraavaa viljelyjaksoa.

2. Ydinongelmiin keskittyvä kasvinsuojelusuunnitelma

Lähde liikkeelle tekemällä tiivis, ydinongelmien ratkaisemiseen keskittyvä suunnitelma. Tavoitteeksi otetaan puutarhayrityksen tärkeimpien kasvinsuojeluongelmien kartoittaminen ja ratkaisujen löytäminen ongelmien korjaamiseksi. Ydinongelmia kirjataan korkeintaan 3-4, ei enempää.

Ydinongelmiin keskittyvän kasvinsuojelusuunnitelman tekemiseen voit käyttää lomaketta A (printattava versio <http://www.agropolis.fi/into/materiaalit/Ks-suunnitelmaLomakeA.doc>) tai B (koneella täytettävä versio <http://www.agropolis.fi/into/materiaalit/Ks-suunnitelmaLomakeB.doc>)

Käytäntö on osoittanut, että kasvinsuojelusuunnitelma tulisi voida laatia 1,5 tunnissa. Muutoin suunnitelman tekeminen koetaan liian raskaaksi ja ylimääräistä paperityötä aiheuttavaksi. Suunnitelmaan kiteytetään siis vain kasvinsuojelun ydinkohdat.

Ajoita suunnitelman tekeminen niin, että tekijöillä ei ole tulipaloa takamuksessa muiden töiden takia. Suunnitelman tekeminen on yhtä tyhjän kanssa, jos se tehdään kiireessä ja siihen suhtaudutaan ylimääräisenä, lisäarvoa tuottamattomana rasitteena.

3. Vaiheet:

Vaihe 1: Lähtötilanteen kartoitus: kasvinsuojelun ydinongelmat yrityksessä

Käytä yrityksesi kasvinsuojelun ydinongelmien kartoittamisessa apuna seuraavia kysymyksiä. Etsi kysymyksiin vastaukset yrityksesi kasvinsuojelusta vastaavien ja sitä suorittavien henkilöiden **aivoriihessä**:

Mitkä olivat yrityksen kasvinsuojelun ydinongelmat kuluneella kasvukaudella?

Millaisin keinoin ydinongelmia ratkaistiin kuluneena kasvukautena tai vuonna? Miksi käytössä olivat juuri nämä keinot?

Miksi luettelemasi ydinongelmat ovat silti edelleen ongelmia?

Vaihe 2: Ratkaisujen kartoitus

Mitä ratkaisukeinoja jo kokeiltujen lisäksi on olemassa? Mihin kasvinsuojelun osaan uudet ratkaisut kuuluvat? (käytä apuna alla olevaa listaa):

- Viljelyhygieniä ja muu ennaltaehkäisevä torjunta
- Kasvintuhoojien tarkkailu torjuntatarpeen määrittämiseksi ja siinä käytettävät apuvälineet (tarkkailun vastuutus, torjuntakynnykset, tarkkailuvälineet, havaintojen kirjaamistyökalut)
- henkilökunnan lisäkoulutus
- biologinen ja muu ei-kemiallinen torjunta
- torjunta-aineiden valikoima ja saatavuus
- resistenssinhallinta
- työturvallisuus ja -hygieniä
- torjunta-aineiden haittavaikutukset (hyötyeliöt, ympäristö, pohjavesi) ja torjunta-ainepäästöjen rajoittaminen
- elintarvikkeisiin liittyvät turvallisuusasiat (syötäviä lopputuotteita tuotettaessa)
- kasvinsuojelua koskeva lainsäädäntö (esim. koeluvalla käytettävät aineet – jos tarvetta kokeiluun, se edellyttää lupaa, joka haetaan Kasvintuotannon tarkastuskeskukselta)

Avustavia kysymyksiä sekä aivoriihi- että ratkaisuvaihetta varten:

<http://www.agropolis.fi/into/materiaalit/Ks-tilanteenAlkukartoitus.pdf>

Katso myös Laaturahahankkeen itsearvion kysymyssarjaa kasvihuoneyrittäjille:

<http://www.kotimaisetkasvikset.fi> , mene sisään kohdasta Ammatillaiset: **Viljely, Laaturahahanke**

Tietolähteitä kasvinsuojelusuunnitelman ratkaisujen kartoittamista varten:
<http://www.agropolis.fi/into/materiaalit/Ks-suunnitelmaTietolahteet.pdf>

Vaihe 3: Ratkaisusta päättäminen

Kirjaa ratkaisut ydinongelmiin lomakkeeseen.

Vertaa miettiessäsi ratkaisuja edellä listaamiisi kasvinsuojelun ydinongelmiin, millaisia ajallisia, henkisiä ja taloudellisia investointeja ne vaativat ja millaisella aikavälillä ratkaisut on mahdollista saada toimimaan kunnolla:

- Ilman resurssipanostusta käyttöön otettavat: materiaaliset resurssit ja osaaminen valmiina, käyttöönotto nopeaa
- Jonkin verran resurssipanostusta vaativat: uudet työkalut, uuden tiedon hankkiminen, muutamien uusien toimintatapojen sisäänajo (käyttöönotto vaatii jonkin verran joko aikaa tai rahaa tai molempia)
- Paljon resursseja vaativat: suuri täysin uuden tiedon ja työkalujen tarve, toimintatapojen ja vastuiden ratkaiseva muuttaminen (käyttöönotto vaatii kohtalaisesti/paljon aikaa tai rahaa.

Vaihe 4: Tiedottaminen ja toimeenpano

Tiedota suunnitelmasta puutarhan työntekijöille. Toteuta.

Vaihe 5: Seuranta

Seuraa suunnitelman toteutumista ja kirjaa poikkeamat ja syyt niille varattuun kohtaan lomakkeeseen 3 päivän kuluessa siitä, kun poikkeamat toteutettiin.

Vaihe 6: Laadi uusi suunnitelma tehden parannukset seurannan pohjalta

(Lähteinä hyödynnetty: 1) Nieuwsbrief Plaantmatig omgaan met gewasbescherming, Nummer 3, Augustus 2005.
<http://www.clm.nl/publicaties/data/gewas1.pdf>; 2) A.J. van der Wal, L. den Boer, H.H. Balkhoven (DLV Adviesgroep), P.W.M. Lentjes (DLV Adviesgroep) 2002. Het gewasbeschermingsplan: aanbevelingen voor een doelmatige opzet, gebruik en draagvlak Einddocument. Linkki os. <http://www.clm.nl/L3/gewaspub.html>)